

Coves de Fornells.

En el nord de l'illa de Menorca, es troba Fornells, una població en què la tramuntana és una de les presències més comptants i fermes. En les seues aigües, mentres la llum és abundant, les roques s'entapissen d'algues fotosintètiques, una anella tròfica necessària per al desenrotllament de biocenosis complexes.

Però no sempre són els paisatges més colorits els que atrauen les mirades curioses.

L'arena amaga, després de la seua aparença desèrtica, vides insospitades, discretes i prodigioses, sovint minúscules i quasi sempre complexes.

Com l'arena, també plenes de secrets estan les coves, universos foscos en què la llum sempre troba algun badall pel qual esgarrar les tenebres.

Llampades només perceptibles si els rodeja un mant de fosc. Les tenebres, invisibles i esmolades, esculpixen la llum.

Quan tot pareix negre, es perfilen siluetes retallades en el blau, contrallums evanescents i fugaçs com les purnes d'una foguera alimentada amb aigua i sal.

Les bombolles segueixen corredors de llum, camins d'entrada i eixida emmarcats per l'obertura de la roca que l'aigua i el temps van anar excavant fins a derruir-la.

I eixos corredors il·luminen roques embotides de taques acolorides, organismes que aprofiten i, al mateix temps, descriuen el lloc on viuen.

Les coves de Fornells són el resultat del derrocament. L'aigua va ser dissolent els materials calcaris fins a perforar la roca. Pacència i constància, fins que el sostre, sense bastides ni fonaments, es vingué abaix i va conformar voltes, parets i hoquetats en els que la llum i l'ombra es necessiten.

Alguns intrusos, de tant en tant, juguen a interrompre la claredat i enterbolir la penombra, a buscar la llum i protegir-se de l'ombra, a situar-se davall un focus enlluernador i esglaiador, que emana del món exterior i ho anuncia.

Però no tots els organismes són intrusos; i no tota la foscor és permanent. Inclús en este ambient d'ombres, són perceptibles les estacions i els dies.

En les coves, quan a través de la seua obertura la llum entra amb continuïtat i amb una certa intensitat, les algues colonitzen els substrats i, al seu torn, servixen de suport a altres organismes. Què puguen viure uns o altres depèn de la llum que arribe, però també de la renovació de l'aigua i de la sedimentació de les partícules: La vida sempre és un trencacloques d'atzars i necessitats.

Les ombres xineses deixen pas a actors de veritat, que ocupen l'espai i recorren l'horitzó de la llum fins on l'ombra posa un abisme.

La cova ha passat de la senzillesa del joc de claredat i penombra al barroc retaule d'animals del coralígen. La brillantor s'apodera dels contrallums subtils.

La llum és color, i també moviment. L'aigua ja no sols és aigua quan la vida mou el teló de la foscor.

I l'erm de l'ombra es convertix en un jardí vibrant i intricat.

Quasi un laberint d'estratègies i cicles vitals, d'éssers que competixen per l'espai, sense misericòrdia, però sense astúcies tramposes ni envits de tafur. La llum mana, i l'ombra és el seu espill.